

Posamezna števil. „Dneva“ stane 6 vin.; ravno toliko posamezna številka „Bodeče Neže“.

„DAN“ izhaja vsaki dan zjutraj; tudi ob nedeljah in praznikih. Vsako nedeljo ima humoristično prilogo „BODEČA NEŽA“. Za ljubljanske naročnike stane „Dan“ s prilogo dostavljan na dom celoletno 20 K, mesečno 1.70 K; brez priloge celoletno 18 K, mesečno 1.50 K. Za zunanje naročnike stane „Dan“ s prilogo celoletno 22 K, četrtletno 5.50 K, mesečno 1.90 K. — Naročnina se pošilja upravništvu.

Telefon številka 118.

DAN

Neodvisen političen dnevnik s tedensko humoristično prilogo „Bodeča Neža“.

Posamezna števil. „Dneva“ stane 6 vin.; ravno toliko posamezna številka „Bodeče Neže“.

Uredništvo in upravništvo:
Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po: pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk „Učiteljske Tiskarne“.

Kje tiči vzrok nazadovanja koroških Slovencev?

Gorica, 15. svečana 1914.

Zadnji čas se je naša javnost zopet izdatneje začela zanimati za koroške razmere. Veseli nas, da na način, ki je stvarnejši in mirnejši, kakor prej: če odbijemo nekatere nerednosti in strankarsko izrabljanje Jarčeve pomote, je videti v pisavi na vseh straneh več pravilnosti.

V soboto, dne 14. svečana se je vršilo v Gorici predavanje dr. Valentin Rožiča pod naslovom: „Kje tiči vzrok nazadovanja koroških Slovencev“. Priredila je ta večer klerikalna organizacija, a njenih ožjih pristašev je bilo zraven tako malo, da se mora človek kar čuditi temu pomanjkanju zanimanja in obzirnosti do vabljivega gosta. Dobra polovica poslušalcev so bili naprednjaki, ki jih je privleklo srce, ki bije hitreje in premaga strankarske obzire, kadar čuje o Korotanu. Dasi so bila izvajanja predavatelja mnogokrat neložna, ob enem pa grozovita obtožnica sedanje klerikalne politike, se se vendar poslušalci vzdržali vsakega upora, le nekaj bridkih opazk je bilo slišati.

Kot objektivni poročevalci hočemo iz predavanja dr. Rožiča izluščiti jedro, ne da bi se ozirali na morda nenameravana protislovja in logične skoke. Saj bi se nam zdel neodpusten greh uporabljanje za kritiko javnosti posamezne odstavke, ki padejo v naglici govora, a se njih nevažnost razvidi iz celotnega predavanja.

Predavatelj je najprej statistično dokazal, da Slovencev na Koroškem naglo pada i. s. ne le po številu, marveč v večini okrajev tudi plemensko, t. j. degenerira telesno in moralno pred vsem radi alkohola, propada pa tudi gospodarsko, ker se vrši naglo prehajanje posesti zemljišč v roke latifundij in nemških močev.

Vzroki propadanja so po mnenju dr. Rožiča: Zavest, da smo na Koroškem obsojeni biti stalna manjšina. Karavanke so zid, ki nas razdružuje skoro nepremostno. Ljubljana ni Korošcu centrala, ki bi ga navduševala. Germanizacija sicer datira že od 14. stoletja, a moderni nacionalizem je slovenski manjšini na Koroškem grozen sovražnik! Da bi mogli to idejo odpraviti! Železnice in ves tujski promet nam ogrožajo škodnje. Kot glavne vzroke propadanja pa govornik navaja:

1. nemški politični in gospodarski pritisk, silna odvisnost zadolženega kmeta od nemškega veleposestnika in trgovca; 443 veleposestev šteje Koroška in 80 tovarn, ki so večinoma na slovenskih tleh. Železnice so žile germanizacije. Vse vrste kulturnih organizacij, gasilstvo itd. — vse je nemško. Ta pritisk je vse otroval, da so postali apatični.

2. Šola. Celo potom upravne sodnije izvojevanih treh šol se ne more odpreti, ker deželni odbor ne da predpisane izjave, a vlada se izgovarja, da ni zakona, ki bi dal pravico, dati deželnemu odboru za to izjavo preključni rok. Ista vlada je brez zakona prisilila posl. Grafenauerja, da je sklical sejo občinskega odbora za konstitucijo. Predavatelj je označil kot škandal, da niti koroški Slovenci sami do danes niso formulirali šolskega programa.

3. Volilna geometrija obsoja Slovencev, da v 5 državnoborskih volilnih okrajih volijo brez upa zmage in še v edinem okraju, ki jim je namenjen, se boje poraza. Ta volilni red strašno mori koroško Slovestvo.

4. Alkohol je četrti najhujši sovražnik Korošcev, ki ga uživajo kot »hrano«. Zlasti v celovski in velikovski okolici je v tem oziru stanje obupno.

Kot nadaljni vzrok navaja predavatelj neko posebnost značaja našega ljudstva: značaj imenuje »nesrečen« (neka mehkoča). Tujski promet, emigracija, nemški škofji, redka naseljenost dežele — vse to in mnoge druge okolnosti odpirajo pot nemštvu.

Odpomoči govornik ne vidi v samopomoči. Koroški Slovenec se sam iz sebe ne bo rešil. Organizacija je v slabem stanju, a tudi boljša bi ne dosegla mnogo. Malo organizacijsko delo, vse to seveda mora ostati, a edino, kar nam prinese rešitve, je premenba vladnega sistema. To pa more izposlovati le državnozbornska delegacija. Tu mora priti do reforme, delegacija mora drugače nastopati, magari nasilno. Tu je ključ rešitve. Končuje to čisto verno poročilo o predavanju, se nam zdi potrebno še omeniti, da se predavatelj o stališču Slovencev do klerikalizma ni izrazil in le mimogrede omenil med razlogi, ki Slovence slabe, tudi »versko in narodno mlakost«.

Vzdržujemo se za danes vsake kritike, da se ognemo najmanjšemu očitku.

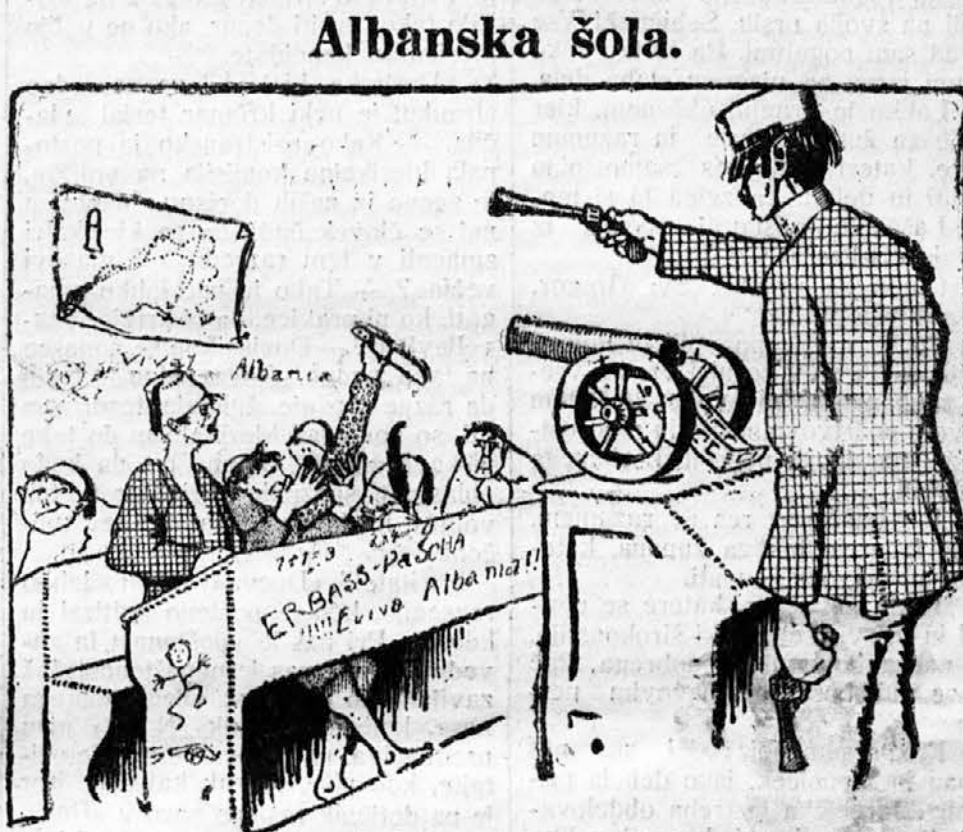
Iz Materije v Istri.

Dne 20. m. m. je bil tu v Materiji prvi sodno - uradni dan, kateri se bo vršil tudi nadalje vsakega 20. v

mesecu. Priznamo, da je to velika dobrota za ljudstvo, katero je sicer moralo do sedaj iti za vsako malenkost v oddaljeni Podgrad, s čimer se zamudi veliko časa in veliko potroši. — Pa na omenjeni dan se je tu vendar malo preveč — »kadilo«. Kajti došlega g. sodnika in g. kancelista je sprejel g. župan — z nekimi odborniki — z »dolгим nagovorom, slavalok z narodnimi zastavami — da ne zabimo črno-rumeno najvišje postavljeno — itd. Zatem je bilo (po uradnih urah) kosilo (Banket?), ki je ob šampanjcu itd. trajal celo noč. Streljala se je s topiči ves čas, celo še drugo jutro, ko se je odpejala sodna gospoda z županovimi sammi. — Vse lepo in prav, toda take slavnosti so predrage za našo ubožno občino. Ali pa če g. župan (pardon, občinski glavar!) ta trošek iz svojega trpi, potem že dobro, on pač ve, zakaj? — No, pa ko g. zdravnik prihaja s svojim ambulatorjem tudi po enkrat na mesec, se mu prvokrat ni izkazalo nobenega slavnostnega sprejema, dasi menimo, da je zdravnik za naše zapašene kraje tudi važen, nič manj kot sodno uradni dan. — Pa v oddaljenih vaseh niti ne vedo, da prihaja semkaj sodnija in zdravnik. Morda je pa to le za Materijo. Bač in Povžane, ker se v druge vase še ni naznanilo? — Pisec v enem zadnjih »Dnevov« 2. t. m. je opozoril g. župana (ne zamerite: občinskega glavarja!) na prošnjo za »ekspozituro okrajnega glavarstva v Podgradu. Kakor že tam rečeno, se boji zameriti okraj. glavarju, češ, ker je proti njemu (okr. glav.) prošnja preostro pisana, ne podpisuje iste. Sedaj pa, ko je prošnja njemu županu na ljubo nova milje sestavljena, pa zopet je ne podpisuje in reši. Zakaj? Ne vemo! Ali se mu zdi, da je važno in koristno le za podgradsko kremlje, ne pa za materijsko. Morda hoče prošnjo »izbornu korigirati«? — Br. — Priporočali bi g. obč. glavarju, da se tudi za malenkostne reči v občini nekoliko potrudijo. Pota po vaseh so za kozo, ne pa za ljudi. Pri načrtih za nove šole naj skrbijo, da so praktični in pedagoški; pri vodovodih naj hrani tisoče pri bližnjih študentih itd. Naravno vzgojo mladine bi bilo prav nadzorovati. Občinski policaj bi lahko stopil v kako vas, posebno ob nedeljah in bi zapodil in naznanil dečke, ki igrajo za denar, celo med časom službe božje. Strog zakon je, da otroci ne smejo v gostilne in na ples, a za našo občino menda ne eksistira? Da, neki duhovnik naročuje otrokom, da spijonirajo po gostilnah, a še to le za »marinaricami«, a ne za malimi otroci.

Skrbite, da privatniki ne odjedajo zaslužek koncesioniranim obrtnikom, s tem, da prosto točijo vino in žganje, dajejo hrano in prenočitev, in da se v tistih hišah vse noči pleše. Da, obrtniki kremljarija na naj roke križem drže, naj plačujejo visoke davke, dohodnine itd., ter naj pazijo na zakon in policijski red. Rešujte ovadbe in ne mečite kazni v — koš. Pa s podeljevanjem koncesij bodite zmernejši. Ne obljubljajte in ne dovoljujte vsakomur, ki se vam le v ta namen priljuje. Pa še sicer ne pošiljajte vsakega prosilca k orožnikom, češ, le oni so krivi, če koncesije ne dobite, samo da s sebo odgovornost in obljubo zvrnete. Vprašajte prej po potrebah in razmerah in ne informirajte se samo pri obč. slugi. Ne držite se tega, kot je rekel en občinski organ pri eni občinski seji, da čim več koncesij, toliko več denarja pride v občinsko kaso. — Ta je pa lepa; kam pa naj gredo stari obrtniki? Je pa li tudi korist za ljudstvo, če dovolite čim več žganjarim in gostilam. Občinski odborniki, zganite se, ne bodite v božjem strahu županu samo za — štafažo! Poslušajte tudi pri raznih imenovanjih, ne dajte se terorizirati. — Delajte po volji svojega ljudstva.

Zakaj ste pa tako razburjeni sedaj po občnem zboru »Zavarovalnice za gov. živino«, g. župan? Zastonj je pilala pred zborovanjem občinska koklja in zastoni ste se ponovno upirali enoglasno izvolitvi tajnika zavarovalnice. Aha! Čimbolj zamotani računi, tem bolje, se vam menda vendar ne zdi? Sedaj ho vsaj

„Kar se Janezek nauči, to Janezek zna.“

red v poslovnih knjigah. Izrazili ste, da delajo kmetje iz vas linavsko, pa povem vam, da kmetje ko konečno vendar spregledali in se počeli otresati — čez grlo siti — terorizma. Uvidevajo, da načelnik, predsednik, blagajnik in tajnik v eni osebi vendar ne gre, četudi vam nekateri prišiljeno »vse« zaupajo. — Ste komaj čakali, da postanete predsednik krajevnega odsaka »Političnega društva«, pa kaj imamo od tega? Se vemo ne, kdo je v odboru in od katerih sej tudi ni znano. Dobro, le pustite, da se smotreno in vstrajno razvija nova »črna« stranka. Zakaj se lotite tega, za kar niste zmogni in s tem še dajete orožje »črni stranki«?

Na svidenje! Morda na svidenje tudi v — Neži!!!

tep...

Slovenska zemlja.

IZ VELIKIH LASČ.

Dopisunu »Lajžljuba« se imamo zahvaliti, da nam je marsikat razkril in pojasnil, kar je bilo dosedaj skrito in neznano.

Dosedaj ni bilo nam znano, da niti na um nam ni prišlo, kdo da je povzročil vse nesreče in neumnosti v naši okolici.

Kdo je zakrivil, da se je v teku par let, prodalo sodnim potom več posestev kakor poprej v dvajsetih letih?

Gotovo naš župan!

kakoj e ljubka! Kakšen angelček — o Franc! ... Ni si mogode misliti bitja ljubkejšega, nežnejšega in čistejšega ... To je tvoja hči, dragi moj soprog!

»Franc moj! Danes si slavil svoj porok. Vsa bedna ulica, v kateri prebivam, govori o blestu te slavnosti in pravi, da je gospa Diana vredna družica velikaša, kakršen si ti ... Gorje mi, da nisem bila vredna jaz, zagotoviti tvojo srečo!

»Danes je pač vse končano. Ugasnil je poslednji žarek nade, ki je tlel v moji duši.

»Tisti dan, ko me je tvoj oče spodil in mi strl srce, kakor da ga je zagrabil s svojo bojno rokavico, tisti dan, ko sem se opotekla napol blazna iz dvorca, kjer sem podpisala svoje lastno uničenje, da otmem tebi življenje in svobodo, tisti dan, ko sem se pogreznila v obupom v srcu in s hčerko v naročju v ta črni Pariz, tisti dan, Franc, sem mislila, da sem že prekoračila mejo človeškega gorja.

»Ah, takrat še nisem mislila na to, da pride enkrat tudi današnji dan! ...

»Kljub neizmernosti svoje nesreče sem zaupala še vedno v zarjo tam onostran črnega obzorja, ki mu je obdajalo ... Danes je končano: vse je črna tema v meni in okrog mene.

(Dalje.)

LISTEK.

M. ZEVAKO:

Srce in meč.

Roman iz francoske zgodovine. (Dalje.)

»Eh, Hugeta!« je vzkliknil, »ali ne vidiš ubogega Pipaja, kako mu visi jezik iz ust? Tak ti si se vrnil tudi, dragi kužek moj! Ah, kako dolega, zvestega psička imate, gospod vitez! Hugeta, daš, stopi pogled, ali ni ostalo par dobrih kosti ... Gospod vitez, poskusite tegale somurca ... Hramil sem ga za vašo vrnitev!«

Pardajan ni rekel ničesar, samo smehljaj se je v brk.

Tudi Pipa se je velikodušno vzdrževal renčanja; samo z očmi je stregel na nogo mojstra Landrija, da bi bil pripravljen za vsak slučaj.

In tako je vladal mir med vsemi temi osebami.

Pardajan je krenil nato v hlev ter se prepračil, da je njegov konj še vedno pri jasliah in da žlahtna žival ni trpela zlega med njegovo odsotnostjo.

Nato je šel v svojo sobo; prvo, kar je storil, je bilo, da si je opasal meč, ki je visel še vedno na steni.

Nato je prečital parkrat pismo, ki mu ga je bila pisala črna dama.

»Zdaj gre torej za to,« je zaključil nazadnje, »da dobi maršal vojvoda Monmoransijski, priloženo pismo.«

In kakor gospa Magelona, se je vprašal tudi Pardajan, kaj neki utegne biti skupnega med njo, ki jo je imel tudi on za siromašnega delavko, in med velikim maršalom Monmoransijskim.

Pismo je ležalo na mizi.

Pardajan je hodil ves zamišljen po sobi semtertja.

Kolikorkrat se je obrnil, vselej so se vrstile njegove oči k pismu.

Bilo je odprto.

Toda ne! Ni ga hotel čitati! ... In vendar! ...

Mari bi bilo zlo, če bi ga prečital? Bog ve, ali ne bi našel v njem dragocenih podatkov o ljudeh, ki so odvedli Lujzo in njeno mater!

Črna dama je gotovo hotela prositi Franca Monmoransijskega njegove zaščite.

V tem slučaju si ni želel Pardajan ničesar bolj, kakor nadomestiti maršala. Pokroviteljstvo visokega imenitnika je kaj negotova reč — njegova vdanost do Lujze pa je bila zvesta in globoka ...

»Kaj je treba maršala!« je zaključil. »Ako naj kdo na svetu reši Lujzo in njeno mater, ju rešim jaz! Ne maram, da bi se vrtikal vmes kdo drug! ... Eh, kar čitajmo! ...«

Ko je že držal v roki pismo, ki ga je bila razpečala gospa Magelona, je pomislil še enkrat, ali bi, ali

ne bi? Toda zavest, da je treba pomagati Lujzi in da najde tu notri potrebne podatke, je premagala tudi to poslednje obotavljanje. S temi čustvi pa se je družila tudi instiktivna ljubosumnost, vitez ni hotel, da si pridobi kdo drug zaslugo rešitve.

Mladi mož je torej naglo razvil pergamen in jel čitati:

To pazno in napeto čitanje je trajalo dolgo.

Ko je bilo končano in je Pardajan dvignil glavo, je bil blede kakor zid.

Položil je pergamen na mizo in zrl srepo nanj; bidek usmev mu je igral na ustnicah.

Vitez se je naslonil s komolci in začel sanjariti — morda prvokrat v svojem življenju.

Domisljaja je bil moral voditi mimo globokih prepadoz obupa, zakaj čim dalje je premišljal, tem bolj mu je temnel obraz.

Globok vzdihljaj mu je napel prsi.

Segel je spet po pismu in ga prečital iznova od kraja do konca; vrnil se je k par bistvenim točkam in ponavljal polglasno cele stavke, kakor da ga oči same ne morejo prebrati.

In ko je bil tudi s tem drugim čitanjem pri kraju, mu je padlo pismo iz rok ...

Vitez de Pardajan je spustil glavo na prsi in zaplakal.

Kdo hujška ob raznih prilikah ljudi in jih skuša ponemnevati? Gotovo je to naš župan!

Kdo si prisvaja razna dela, katera so drugi z največjo poštrevnostjo in trudom izvršili.

Ja kdo drugi kakor naš župan. Ne bom našteval vseh krivic, katere je že naš župan ljudem napravil, ker bi iz tega nastale lahko kar cele litanije.

Kdor hoče njegovo sebičnost in vse druge slabe lastnosti spoznati, je najboljši da prebere vse »Lažiljube« od meseca decembra lanskega leta naprej. Po tem bo lahko spoznal vsakdo, kakšno kačo smo gojili na svojih prsih. Sebičnež! Vse bi rad sam pogoltnil. Pa to je veliko premil izraz za njegova slaba dela.

Lahko je drugim občanom, kjer imajo za župana vrle in razumne može, kateri znajo res samostojno misliti in delati. Za zgled bi si morali Laščanje postaviti župana iz bližnje okolice.

(Tako na primer: Sv. Gregor, Vel. Poljane itd.)

To so moške po volji in milosti božji. — Ti so v resnici vredni vsega zaupanja in so svojim občanom z svojo poštrevnostjo in modrostjo, že marsikaj lepega in koristnega pridobili.

Jaz Laščanov res ne razumem, da si izberejo takega župana, kateremu ni mogoče zaupati.

Takih kapacitet, katere se povsod in pri vsaki priliki širokoustijo. Ne napravijo sami nič dobrega. Pač pa se radi košatijo s pavovim perjem.

Kakor sem poizvedel sta naš župan in Jernejček, tako debela prijatelja. Jernejčka je treba obdelovati bolj z rokami, ker mi veliko bolj imponira, kakor pa župan. Tudi imamo, odkar mi je znano, da je tak velik matematik, kar je dokazal v predzadnjem dopisu »Lažiljube« velik respekt pred njim. Le škoda za njega, da ni tehniški študiral, in šel potem k panamskemu prekopu. Tam bi s svojo znanostjo napravil gotovo lepo karijero. Jezi ga, da ljudje ne spoznajo vseh vrtil in redkih zmožnosti njegovih. Če ni to krivica, toraj ni nobene krivice več na svetu.

Pričakujemo odrešenika, da nam bo pojasnil vso znanost in vse lepe lastnosti našega dičnega, za vse dobro vnetega Jernejčka.

Ljudje! Vsi ste slepi! Tak dragocen biser imate v svoji sredi, centi ga pa ne znate, ter pustite da se valja po mlakužah in blatu.

Kje ste imeli razum za časa volitev? Jernejčka bi bili volili v deželni zbor in rešen bi bil ubogi kmet še marsikatero kronco, več kot pa sedaj.

Posebno imeniten se mora Jernejček sam sebi dozdevati, kadar hodi po trgu z napol cilindrom na učen glavi, vržinko v širokih ustih, ošabno kakor petelin po gnojišču.

Vidi se ga večkrat tudi v nočnih urah prihajati domov. Kaj išče po noči okoli, ni dosedaj še znano. Pa ne da bi mislil kod petelinčiti in krekati.

Toda žabica naj se le nikar prehuje ne napihuje, ker je v nevarnosti, da se prehitro ne razpoči.

Jernejček ima v Laščah še nekaj posebnih prilateljev, katerih pa ne bom sedaj omenil. No vsaj to ni nič čudnega pri njegovej res krščanski ljubezni in usmiljenosti. Vendar sem radoveden, kateri mu je najbolj pri srcu. Kakor sem slišal je imel dosedaj prednost župan, kar je tudi lepo in prav.

Gospod urednik! Oprostite! Da stavim neko vprašanje do Vas.

Ste Vi kaj dobro podkovani v računstvu? Če mi obljubite svojo pomoč, bova v kratkem nekotiko prereševala zadnji Jernejčkov račun. Zakaj meni se dozdeva, da se je fant pri vseh svojih velikih zmožnostih precej zaračunal.

Vederemo.

KOMEN.

(Odgovor »Novemu Času.«) V 6. šte. »Novoga Časa« od dne 6. t. m. se je razkorajil neki dopisnik na dolgo in široko in goveda, da so naprednjaki »protizakonito« postopali ob volitvi proti »ljudski stranki«.

Ta trditev pa ne sloni na resnični podlagi, ampak je le gola laž naših klerikalcev, kajti naša stranka je organizirana korupcija in je sleparila pri tej volitvi. To smo dokazali v raznih dopisih in to dokazuje tudi vsak član naše napr. stranke. Gotovo je, da bode marsikdo moral na komenski univerzi pri našem Mihaču kašo pihati.

Da dopisnik ovaja po krivem dolgo vrsto naših mož, ki so delali za našo stranko, mu zamerimo, ker je to storil misleč, da bi tem možem — škodoval. Pa škodovati jim ne more prav nič, ker oni niso storili nič nezakonitega: pač pa se nasprot-

ni stranki lahko očitajo nezakonitosti. Klerikalci so vse žile napeli, da so zmagali v III. razredu s tremi glasovi večine. (178 proti 175.) — Stare može, ki že več let radi bolehnosti ne hodijo ob nedeljah k sv. maši so z vozovi vozili na volišče. Tako je župan dal pridelati svojega nad 80let starega očeta k volitvi. Iz Svetega sta došla 89 let stari Kovačič in 87 let stari čestiti Kermoli (»Čot«) na volišče, da sta oddala glasovnici za »ljudsko stranko«. Glasovnici jima je župan Jazbec spisal in vročil zahtevajoč, da morata tako voliti. Dolžnikom napredne stranke so upniki »ljudske stranke« žugali, da morajo takoj vrniti denar, ako ne volijo klerikalne kandidate.

Dolžnika, ki je bil za napredno stranko, je neki krčmar terjal plačila. — Kako pristransko je postopala klerikalna komisija na volišču, je znano iz naših dopisov. In potem naj se človek čudi, da so klerikalci zmagali v tem razredu s 3 glasovi večine? — Tako je pač lahko zmagati, ko ni pravice, da bi krivice razveljavljala. — Dopisnik je še ponosen na tako zmago. — Razvidno je tedaj da razne grožnje, žuganja, terorizem itd., so pomagali klerikalcem do take piškave zmage. Upamo pa, da bodo oblastniše spoznale krivico teh volitev in da bode ta volitev uničena.

Čitatelji »Dneva« tedaj lahko razsodijo, kdo je pošteno agitiral in kdo ne. Pri nas je »poštenost in zavednost«, pri vas je nepoštenost, laž zaviljanje in nasilnost. Glede dolgega nosa, kojega dopisnik »N. Č.« nam predbaciva, pa rečemo le to: Ne očitajte, kdo piše, ampak kaj piše. Ker je pa dotičnik resnico pisal v »Dan«, spoznajte jo tudi vi — nasprotniki — za resnico, drugače niste moše, ampak lahkovorne babe.

Kdo bode končno ostal z dolgim nosom, vederemo, ko bodo — tempa passati teh volitev preminuli. — Vaši slavi — hočem reči zmagi — je pomagal tudi denar. — Nekoč je dr. Tavčar, pisatelj in župan Ljubljanske, pisal: »Denar je čast in če ga nimamo, nam je odvzeta čast in slava!« Mi pa rečemo, če vam vzamejo denar, je vaša čast in slava splavala po vodi, ker brez denarja ne zmagate več. Kraškogorski.

IZ DIVAČE.

To je pa vendar od sile: Pri občinskih seji, ki se je vršila pri županstvu v Povirju, kateri je predsedoval tudi naš duhovni pastir, se je sklenilo, da se ne sme nikdo šemiti v tej fari, kdor bo ta ukaz prestopil, se ga kaznuje na 10 K globe. Tako je tudi na prižnici oznanil naš fajmošter rekoč: »To je pohujšljivo in pod smrtnim grehom prepovedano navado. Gorenjski župan pa je prepovedal brati klobase, kajti on je klerikalec in mora podpirati fajmoštrove načrte, sicer je izobčen. On se gotovo boji, da bi moral »šenkati« kako klobaso, ki jih je napravil iz mesa, ki ga je pripeljal kot »almožno« v Gorenje. No vi g. župan lahko to prepoveste, saj vi ste že odpravili pusta. Ali se še spominjate, ko ste ga zadnjič pripeljali iz Trsta, pa je bil še živ. Zlastno je, da vam fajmošter župani, da niste zmožni opravljati vašega poklica, za kar so vas vaši klerikalci izvalili. Pa še nekaj. O božiču se vrši ofer za fajmoštra. Pred ofrom je držal naš fajmošter pridigo. S povzdignjenim glasom je zabobnel: »Danes je ofer za mene, glejte, da bo tudi kak bel vmes, nočem samih flkov. Amen!« Tako zahteval naš fajmošter od nas, gotovo si misli, da se mora dati nikel za ofer. Veseliti se pa ne smemo.

Štajersko.

Maribor. (Bergfest.) 21. t. m. prirede naši nemčurji zopet svoj »Bergfest«, kojega čisti dobicek je namenjen nemški planinski koči na Pohorju. Ker je obveljalo skozi polje to, kar je bilo že v naprej pričakovati — da bo takozv. »Marburgerhütte« služila edino le nacionalnim nemškim težnjam, je seveda dolžnost vsakega Slovenca, da pusti to nemčursko prireditev v stran in se ne da zapeljati, da bi nesel svoj denar na omenjeno prireditev, v pospešitev nemško - nacionalnega podjetja. Na izgovore se ne bomo ozirali in naj bo prizadeti potem Kajfež ali pa Herodež...

Maribor. (Neprijetna vožnja.) V petek opoldne je hotelo troje mož preko Drave, s prevozom od Meljske strani. Prevoznik čoln je vodila brodarjeva žena, ki očividno ne pozna zadostno potrebnih manipulacij. Sredi Drave je prišla pod čoln velika ledena ploča, ki jo je čoln pritiskal deloma od dna precej proste in plitve struge, tako, da se ni eden ni drugi ni mogel geniti ne naprej ne nazaj. Ljudje, kojih se je nabralo v

najkrajšem času par sto, so nekateri hiteli h krčmarju Reibenschulu, češ, da naj telefonira po pomoč v mesto. Človekoljubni mož pa jih je — osorno nagnal. Na lice mesta došli bivši poveljniki pobrezne požarne brambe — Caf — je, ko so bili njegovi nasveti brezuspešni, stekel v mesto, vzel na Lendskem trgu rešilni čoln, ter se peljal po Dravi navzdol v spremstvu enega veslača in enega redarja, zmrzujočim na pomoč. Po dolgem trudu se jim je končno posrečilo rešiti na pol zmrzle štiri osebe. Vsi rešeni poskusi so trajali skoro štiri ure.

»Knečki strah« — pred Mariborom? »Marburger Zeitung« so došla poročila, da je bilo rred par dnevi strganih nekemu posestniku pri Sv. Duhu nad Kamnico tik Maribora od neznane zverjadi več glav ovac. Pastir je baže zverjad — videl. Pravi, da je večja od velikega, doraslega, krepkega psa. Natančnega opisa fant — seveda ni bil v stanu dati. »Bauernschreck« bo res postal ščasma pravcati »Zeitungsschreck«.

Iz šolske službe. Povodoma svoje upokojitve, je dobil profesor nemške gimnazije v Celju, Karl Duffek, naslov šolskega svetnika.

Fala na Dravi. (Zopet nesreča.) V četrtek popoldne so pri falški elektrarni zopet nekaj z dinamitom razstreljevali. Ena patrona se je šele naknadno vžgala in razletela. Posamezni njeni kosi so zadeli 46letnega delavca Frana Kirboša in ga težko ranili na čelu, licih in na nosu. Drobni košček mu je tudi odletel v desno oko in se mu je izlilo. Kirboša so težko ranjenega prepeljali v graško deželno bolnico.

Maribor. (Konkurz.) V konkurz je prišel tukajšnji krojač g. Macuh. Macuh se je kazal vedno Slovenca »na katoliški podlagi«. Baže — tako se po mestu govori — so mu v konkurzu pomagali — slovenski duhovni, ki tudi od krojača vse zahtevajo »za božji lon in boljše življenje na onem svetu«. Po domače povedano, so mu ostajali dolžni na pismo do sodnega dne.

Središče. (Šest mlinov — ušlo.) Pred par dnevi so se potrgale železne verige, ki drže mlin na Dravi, pritrdjen na obrežje. Mlin je zanesla hudomušna Drava proti Ormožu. Ker pa je mlin najbrže spoznal nedostojnost svojega odhoda, je pri petih tamošnjih poskusih svojo srečo in le hotel uloviti. Ker so ga pa napačno razumeli, so se tudi odpravili in splavali za prvimi. Končno se je vseh šestero Robinzonov vlovilo ob ledene plošče zmrznjene Drave, koder čaka, da pridejo njihovi gospodari in jih povedo nazaj.

Kainbach pri Gradcu. (Misteriozna smrt.) Pred par dnevi je umrl neki hlapec imenom Čep. Čep je že delj časa bolehal. Ko ga je preiskal okr. zdravnik, ni mogel najti nobenega vzroka Čepove smrti, vsled česar je odredil, da se počaka s pogrebom.

Iz šolske službe. V Št. Jurju na Ščavnici, ozir. pri Sv. Duhu, je oddati mesto nadučitelja na tamošnji »dvojezični« šoli. Prošnje do 30. marca. — Na šoli v Št. Jurju na Ščavnici, je oddati na tamošnji šestrazrednici učiteljsko mesto. Prošnje do 30. marca. Obe šoli ste v II. plačilnem razredu.

K vprašanju »fušarstva«. Naši slovenski klerikalci se, kot znano, zelo zavzemajo, da bi par svojimi podreptikom na ljubo, dosegli popolno svobodo obrti, bodisi že katere koli. Starim svojim pristašim žele klerikalci s tem poskrbeti masne zaslužke s pomočjo znanega njihovega terorizma v dobro svojim slihozilem. Na drugi strani bi seveda radi spravili s tem v svojo oblast vse one obrtnike, ki jim ne gredo pot peto in se jim upirajo. Prosta naj bi postala obrt — mojstri naj bi zginili raz površja ter se umaknili fušarjem. Opetovano smo že opozarjali na veliko nevarnost in kvarljivost, ki bi nastala, če bi se kaj takega res zgodilo. Sicer je uravničeno upanje, da bodo naši klerikalci pogoreli, kajti danes se zavzemajo za, baš ravno nasprotno celo njih — nemški tovarniški, nemški klerikalci, ki uvažuje čisto pravilno veliko škodo, ki bi nastala le celotnemu obrtništvu, marveč splošnemu življu. Da pride do želi, kot je ona po odpravi mojsterstva pri naših izkoriščevalcih naroda, kot so slovenski klerikalci poslanci in njihove opode, ki bi radi s tem, da obrtništvu čisto ubijejo in uničijo svojim podreptikom na ljubo, radi zagospodovali za vedno. Obrtništvu v Avstriji že itak uživa bore malo pravnega varstva in v bodoče naj bi ga uživalo še dosti manj. Pri tem je zanimivo, da imajo skoro vse sosednje države tozadevne svoje postavne, pravne določbe. V Nemčiji n. pr. je za izvrševanje vsake obrtne panoge, v samostoi-

nem smislu, treba imeti mojstrsko spričevalo. Kdor takega nima, ne more samostojno izvrševati svoje obrti. Tudi v Avstriji baže nameravajo pričeti obrt. zakon strožje izvajati in posvetiti vso pozornost ravno mojstrskim izpitom. Dr. Korošec in tovariši so torej očitno na tem — da se za enkrat pošteno blamirajo.

Slovensko gledališče v Mariboru. Na predpustno nedeljo dne 22. t. m. popoldne se vprizori predpustna burka »Urban-Debeluhar«. Saj že ime pove, da bo ta predstava prav zanimiva predpustna zabava. Torej vsi, ki se hočete v tem pustu prav pošteno nasmejati, v nedeljo dne 22. t. m. v slov. gledališče! Po predstavi bo ples v veliki dvorani, ki obeta biti jako živahen. Vstopni a za ples posetniku predstave 50 vin., drugim pa 1 K. Sodeluje Glasbeno društvo!

Goriško.

Gorica. Komu ni znano, kako nesramno pišejo gotovi laški časopisi o našem ljudstvu in kako škandalozno napadajo naše prireditve in naš napredek? »Piccolo«, ki hoče veljati za resno glasilo, nas sramoti dan za dnevom. Za njim stopa neznačajni »Independente« in cela vrsta podobnih glasil. Tudi laško klerikalno časopisje ne dela izjem. In če se slučajno pripeti, da je kak laški časopis zaplenjen radi hujškanja proti drugi narodnosti, potem pa priobčijo »neodrešeni« isti članek v Italiji, od koder prihaja cela kopica časopisov na avstrijska tla. Na ta način se rogajo našim oblastem, ki so proti Lahom precej popustljive, proti nam pa naravnost brezobzirne. Laški listi so zadnji čas obnovili hujškanje proti Slovanom, zlasti proti Slovencem in Hrvatom. Imenujejo nas pri-seleence in tuje, ki životarijo od drobtinice laške milosti. Vsak naš napredek imajo za provokacijo ali pa celo za veleizdajalstvo. Našo narodno zavest zlobno zamenjujejo za srbofilizem in proti državno demonstracijo. Pri vsem tem pa popolnoma pozabijo na sebe in podkulejo svoje izdajalske namere slovenskemu ljudstvu. Quosque tandem?!

Čudne novice se širijo po Gorici. Eni pravijo, da je tukajšnja policija dobila povelje od višje strani, da mora poizvedovati po sumljivih ljudih, ki prejemajo pisma iz balkanskega polotoka. Drugi pa trdijo, da nekdo demencira naše ljudi. Vsekako je stvar zelo zanimiva.

Gorica. Kavarna »Corso«. Ob nedeljah zvečer svira v kavarni vojaška godba. Poleg častnikov in njihovih družin pride na koncert tudi mnogo drugih, ki se zabavajo ob zvokih glasbe. Godba igra komade slavni in neslavni skladateljev vseh narodov in časov. Včasih — tako po naključju — pride na vrsto tudi kos slovenske glasbe. Dobro in prijetno bi bilo, če bi se taka naključja večkrat zgodila!

Gorica. Pri nas imamo krasno, skoraj pomladansko vreme. Po zadnjem dežju so prišli res lepi dnevi. V nedeljo so bile vse ceste, ki vodijo v krasno goriško okolico, polne meščanov, ki so hoteli uživati prve spomladanske dneve.

Kaj pa to? Kakor smo zvedeli, se je pred kratkim začelo policijsko poizvedovanje za naslovi, bivališčem in raznim drugim stvarjem, ki spadajo v naši državi pod osebno prostost. Kje tiči zajec?

Goriški deželni zbor je med vsemi avstrijskimi zbori najpočasnejši. Kdo je neki vzrok tej malomarnosti? Dela gotovo ne manjka. Drugod se trudijo, da je kolikor mogoče več sej, pri nas pa ravno narobe.

Tudi tango! Zadnji nedeljo se je zbralo med zanjjo mašo v stolnici več otrok pred cerkvenimi vrati, kjer so plesali — tango. Bilo je kratkočasno poslušati te laške otroke, kako sodijo o tangu. Tako je n. pr. reklo eno dekletce: moja mama so rekli, da se tango ne sme plesati, ker je treba preveč nega vzdigovati!

V Koprivi na Krasu priredi Ciril Metodova podružnica na pustno nedeljo dne 22. februarja veliko pustno veselico z zanimivim vsporedom in plesom, pri katerem svira Sežanski salonski orkester. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Iz Kanala. — Nepremišljeno delanje vojaka. V petek zjutraj je nameraval popihati čez mejo lovec tukajšnjega bataljona Nace Stenovec od Zirov. Ubež se mu je popolnoma ponesrečil; zalotila je begunca namreč iskajoča patrulja že koji prvi postaji Avče, kjer se je bil skril v neko utico. Nepremišljeni vojak ima sicer nekaj na vesti z neko Marijano od svoje domačije, radi tega je sklenil, jo popihati. — Radi svoje storjene neumnosti, mora sedaj mladenič pokoriti se na »prični« in goto-

vo je, da se sedaj prej premisli, predno napravi še enkrat tako nepremišljeno dejanje. — Govori se, da je hotel vže enkrat popihati, a so mu pravočasno preprečili — njegovi tovariši.

Kormin. Pred par leti so naši gospodje sklenili, da napravijo vodovod, katerega pa še vedno pogrešamo. Zadnje dneve so se začeli zopet zanimati za to velevažno stvar. Priprav se ni prav nobenih. — Svoječasno je tukajšnji »Piccolo« dopisnik sporočal svojemu listu o slovenskem delu in napredovanju. Govoril je o slovenski nevarnosti in rotli laško javnost proti par Slovincem, ki so ohranili narodno zavest vkljub laškimi intrigam. »Piccolo« je to poročal seveda z debelimi črkami. Pamet, pamet!

Iz Tomaja. 1. marca otvorijo pri nas pošto. Za upravitelico so imenovali gospo Ivanko Škrlevo, soprogo višjega poštnega uradnika v Sežani. Vaščani mislijo otvoritve pošte proslaviti na poseben način. Omeniti je, da gre na tej novi pridobitvi zahvala v prvi vrsti državnemu poslancu dr. Gregorinu iz Trsta.

Grozna železniška nesreča pri Litiji.

Ko je peljal dne 14. t. m. osebni vlak šte. 40 iz Ljubljane proti Mariboru, je nakrat zapazil strojevodja Böhm na tiru pred strojem mlado dekle, ki vlaka očividno ni slišala. Dasi je takoj dal znamenje in nategnil z naporom vseh sil vacuum za vore je bilo prepozno. Stroj je zgrabil dekle in je grozno razmesaril. Izpod stroja so jo izvlekli z razbitimi udi in razmesarjeno glavo, ter jo položili v voz nadsprevoznika, dočim so drugi hiteli k telefonu šte. 603 in avizirali litijskega želez. zdravnika g. dr. Premrova, ki je takoj prihitel in dal težko ranjeni prvo, najbrže pa tudi zadnjo pomoč, na kar so jo prepeljali v postajo Sava, odkoder so jo poslali v ljubljansko bolnico. Očividno močno dvomijo, da bi ostala dekle pri življenju. Nesreča se je zgodila pri km 404.2 — Dekle je že umrlo v deželni bolnici.

Dnevni pregled.

Kako sodi slovensko časopisje o odstupu Kokovceva in nastopu Goremykina. Padec ministrstva oz. min. predsednika v Rusiji in njegov naslednik vzbujata po svetu veliko večji interes, kakor padec ministrstva v Avstriji. Kokovec je padel. Na njegovo mesto prihaja Goremykin. Kaj je bil Kokovec in kaj bo pomenil Goremykin? Kakšna bo sedaj smer ruske notranje politike? To so vprašanja, ki interesirajo vso slovensko in neslovensko javnost. »Čas« piše: Sprememba v predsedstvu ruske vlade ima zelo čudno ozadje. V njej je del ruskega javnega in zasebnega življenja. Ta sprememba se je dolgo pripravljala, vedelo se je da pride, zato ni nikogar presepetila. Presenetila je le zato, ker je bila drugačna le na osebo min. predsednika, ki je istočasno minister finance. Vzrok odstranitve Kokovceva je nezadovoljnost černosotenske klike. Neodločni Kokovec ni bil primerno orodje za izpeljavanje najzadnjih načrtov. Res, da za celi čas se Kokovec tudi enkrat ni pokazal, da bi hotel kaj dovoliti naprednim smerem, na drugi se je pa tudi opiral vse izvesti, kar so mu reaktivarci šepetali. Kokovec ni ničesar slabega naredil, narobe, napravil je red v ruskih finančni. — Napredna javnost ne žahuje, da gre — ji je čisto vseeno. »Večernik Č. Slova« piše: Carjev reskript, s katerim je za ministra financ imenovan Barkov, je poln ostre obsodbe finančne politike Kokovceve, kot politike ne ljudske. (Carjev reskript pravi namreč: da se mora z zadovoljstvom konstatirati produktivna sposobnost in delavna sila ljudstva, toda z globoko žalostjo se mora pa tudi povdariti žalostna resnica slabosti, revščine in gospodarske mizerije, kar vse je neodvratna posledica pijančevanja. Ugodno stanje državnih financ ne sme biti odvisno od uničenja moralnih in gospodarskih moči velike mase ruskih državljanov.) List nadaljuje: In slovenska zgodovina obsodi pa tudi njegovo notranjo in zunanjo politiko, na katero je imel dovolj vpliva, kot neljudsko politiko, nazadnjaško in — neslovensko. Nad odhodom Kokovceva slovenski svet ne joka nad prihodom Goremykina ne vriška. Tolažba je le v tem, da je Goremykin le — prihodnji pojav.

Kako je danes v Dalmaciji, to se pravi... no, da v Dalmaciji. Hrv. »Obzor« piše: Listi o tem vi-

šejo, poslanci govore, toda naša javnost, kakor da si ni na jasnem: v čem ta zistem obstoji? Mnogo jih je, ki pod njim trpe, a za to niti ne vedo. Po nekaterih pojavih se more reči, da ta zistem danes izvajajo v Dalmaciji vojni krogi, ki imajo svojo posebno policijsko upravo, ločeno od civilne. Dogodilo se je tudi, da so bila poročila ene policije v protislovju s poročili druge. Iz nekega mesta v južni Dalmaciji je vojaški poveljnik pošiljal na Dunaj razburjajoče vesti o »nevarnih strujah« v prebivalstvu, med tem, ko je civilni načelnik poročal, da je vse mirno. Pozneje je prišel drugi vojaški poveljnik in ta je potrdil poročilo civilnih oblasti. Par slik tega sistema: financarjem je naročeno, da morajo strogo paziti, kdo je poverjenik »Srpske književne zadruge«, kajti te knjige širijo veliko srbsko poropagando. V kavarni vzameš v roke srbski list — že si med veleizdajalci in niti ne veš, zakaj. Čim bolj je kdo zabit, tem bolj si prizadeva, da bi obogatil črno knjigo z novimi veleizdajalci: financarji pazijo žandarje, ti na vse. Človeku se ježe lasje na glavi; morež biti še tako nedolžen, lepega dne si naznanjen in po tebi je in to vse radi osebne koristi nekega drugega. Tudi uradnikom se naroča, da pazijo. Vojaški komisarji hodijo po deželi in predavajo carinskemu osebju o policijski službi. Vsak carinski urad ima popis »sumljivih oseb«.

V Dalmaciji je danes cela vojska detektivov, ki pazijo na vsakogar: v katero kavarno hodi, v katero društvo, kaj čita, s kom se izprebaha, nato: če se izprebaha sam ali — z ženo. Če bi vse to ne imelo zakulisnih težkih posledic, bi se smejali kratkovidnosti takšne uprave narodov: ker pa ima to vse grozne posledice za posameznika in narode — pa mora takšna uprava postaviti ožigosati. — Tako je: no da v Dalmaciji!

Hinavci so bili klerikalci vedno in taki tudi ostanejo. Sedaj očitajo naprednjakom, da so oni pokopali socialno reformo, ker so zahtevali — splošno in enako volilno pravico! Kaka je pa bila reforma, ki so jo predlagali klerikalci? Ali bi bila po tej »reformi« razširjena volilna pravica? Kaj še, samo nekatere določbe bi se spremenile — v korist klerikalni stranki. In to imenujejo klerikalci volilno reformo! Ako je ta in taka volilna reforma pokopana, ni nobene škode in samo klerikalci imajo vzroka jokati in vzdihovati po njej. Zakaj pa klerikalci nočejo ničesar slišati o splošni in enaki volilni reformi, in končno, ako že vlada in grofi nočejo te, zakaj se protijo proporcionalnemu sistemu, ki so ga oni oktroirali v Ljubljani? Zato, ker oni tega ne bi imeli nobenih koristi! Hinavci!

Proslava stoletnice P. Petrovića Njegoša v Zagrebu, 1. marca t. l. prireditelj jugoslovanska mladina v Zagrebu po iniciativi srbskega akademskega društva »Njegoša« svečano proslavo stoletnice rojstva jedne največjih jugoslovanskih genijev. P. Petrović — Njegoš — pesnik, slavna črna gorskega vladika in pesnika »Gorskega Venca«, jedne največjih umotvorov srbskih in jugoslovanskih sploh. Pri tej priliki je sklenila celokupna jugoslovanska nacionalistična mladina prirediti veliko manifestacijo jugoslovanske misli in jedinstva. Da cela manifestacija dobi pravi jugoslovanski značaj, so pozvana, da sodelujejo na tej proslavi vsa društva, korporacije in klubi našega troimenega naroda iz vseh pokrajin. Temu vabilu se je odzvalo že mnogo društev in korporacij iz Srbije, Hrvatske in Slovenskega, Bosne, Dalmacije in Črne Gore itd. Udeležba bo jako velika zlasti z omladinskih krogov iz vseh univerz. Želeti bi bilo, da mi Slovenci s čim večjo udeležbo tudi privatnikov pokažemo, kako dobro se zavedamo pomena narodnega jedinstva. Razpored proslave bo sledeči: Do desetih dopoldne bo v pravoslavni cerkvi parastos, na katerem bo govoril slavni propovednik jugoslovanskega nacionalizma dr. Nikola Velimirović o temi »Tragedija religije in Njegoš«. Ob desetih počenja svečana akademija v dvorani »Srbskega Sokola«, na kateri bodo govorili profesor belgrajdskega vseučilišča Pavle Popović »O Njegošu« (splošno), dr. Fran Hešić, docent za greškega vseučilišča o »Njegošu in odnosu Srbov proti Slovincem v njegovi dobi«, dr. Gluro Šurmin, prof. zagreb. vseučilišča o »Njegoševih odnosih proti Hrvatim in tedanje srbske struje napram ilirizmu«, dr. Nikola Velimirović o »Njegoševem nacionalizmu«. Svečana akademija se konča s pesmijo »Slovenec, Srb, Hrvat«, katero bodo skupno zapela srbsko, hrvatsko in slovensko pevsko društvo. Dvorana bo okrašena s

slikami Njegoša. Prešerna in Strossmayerja, ovenčanimi s srbskimi, hrvatskimi in slovenskimi trobojnicami. Zvečer ob osmih bo v dvorani »Hrvatskega Sokola« koncert s plesom. Kdor se želi udeležiti svečanostne akademije, naj se čim prej obrne na »Odbor za proslavo Njegošovo«, Zagreb — Preradovičev trg št. 8.

Brez naslova. »Česke Slovo« poroča: Policijski komisar Fr. Charvat je z grožnjo maščevanja pritiskal na pevko Zofijo Röver, da bi ugodila njegovim živinskim nagnom. Ker njegovemu divjemu rohnenju ni ugodila, lo policijski komisar je dal zapreti radi sumnje špijonaže. Pevka je bila izpuščena iz ječe na posredovanje grofa Estrahajija, ki jo je osebno poznal. Isti komisar je prodal ruski narodni dom v Črnovicah in iztržen denar konfisciral; državni denar poneveril. Po obtožbah je bil prestavljen na boljše mesto in povišan. Policijski uradnik Špang je govoril v javni kavarni tu in tam z ruskimi voditelji v Bukovini in je bil odpuščen iz službe.

Zakaj je Jules Verne na indeksu? Eden belgijski klerikalni list piše: V vseh Julesa Verneja delih, v vseh s pretirano fantazijo izmišljenih pustolovščinah je vzeto božji previdnosti vodstvo življenjskih dogodkov. V njegovih delih se nikjer ne govori o molitvi, niti ne v najtežjih in najnevarnejših trenutkih ne. Kaj je posledica tega? Mladina, ki te pustolovske povesti rada čita, je lahko pripeljana na napačno misel, da se lahko brez boga izhaja. Po tem načelu se morajo prepovedati čitati vse »živinoreje«, ki jih je izdala družba sv. Mohorja in vse »kuharske knjige«, ker nikjer tu ni govora o molitvah.

»Za svobodo in ljubezen« je veleznimiv, krasen roman z Balkana. Z večšo, umetniško roko so v tem romanu opisane krute razmere, ki so vladale na Balkanu pod turškim jarmom. Divji zatiranci slovenskega življa na eni, junaki vstaji (komite) na drugi strani, velika napetost delanja, vse je opisano tako živo, da je roman vseskozi, od kraja do konca veleznimiv in privlačen. Med tempo in viharno scenarijo bojev, intrig ter turških in albanskih pustolovščin, pa se vije kot rdeča nit nežna ljubezen mladini sre, ki se po mnogih genljivih in pretresljivih prigodbah pribori do zaslužene zmagave. Roman »Za svobodo in ljubezen« I. del stane 2 K 20 v., II. del stane 2 K 20. Kdor naroči takoj obe knjigi naenkrat, ju dobi za znižano ceno 4 K oz. elegantno vezano za 5 K s poštnino vred.

Upravno sodišče o Sokolstvu in o vadbi »šolske« mladine. Upravno sodišče se je pred kratkim pečalo z znanim ministrskim razpisom o telovadbi šolskega naraščaja v sokolskih društvih ter razveljavilo ta razpis. Kako se odločba glasi v podrobnem, nam še ni znano: v ravnanje ljudi naših sokolskih društev pa obljavljamo, kar pišejo o tem češki »Narodni Listy«: »Dve leti je visel Damoklejev meč nad sokolskimi društvii, da jim bo onemogočeno vaditi in vzgajati lastno učništvo in naraščaj. Ministrstvo je enovito proglasilo sokolska društva za učne zavode, to je, šole, ki jih je potem podvrglo predpisom šolskih zakonov. Naenkrat pa se je obrnila karta. Znani sokolski delavec, odvetnik v Brnu br. dr. L. Pluharž, je dovedel stvar do upravnega sodišča, ki je razveljavilo dotični ministrski razpis kot nezakonit in tako na mah osvobodilo vsa sokolska društva in druga telovadna društva od jarma šolskega birokratizma. Senat upravnega sodišča je bil nemški in čudovito je, kako prijazno stališče je zavzel proti Sokolstvu. Izjavil je o sokolskih društvii, da se z vso pravico prizadevajo, z vadbo »šolske« mladine zagotoviti si svoj naraščaj, in je konstatiral, očitno v pouk vsem deželnim nadzornikom na Češkem in Moravskem, da se delovanje sokolskih društev, ki imajo za namen povzdigo telesnih in нравstvenih moči v češkem narodu, vendar bistveno razlikuje od šolske telovadbe, ki je ni moči nadomestiti s sokolsko telovadbo. Upravno sodišče se je postavilo na stališče, da sokolska društva ni mogoče staviti v eno vrsto z zavodi, ki so ustanovljeni v učne namene in da radi tega ta društva niso podvržena določbam šolskih zakonov. Zato je treba opozoriti vsa sokolska društva, da v prihodnje ne vlagajo nobenih prošelj za dovolitev takozvanih telovadnih tečajev in da tam, kjer jim je bila že prepovedana vadba učništva, prosto in brez katerekoli oglasitve takoj obnove to vadbo. Ona društva, katerim je namestništvo vsililo v pravila, da smejo vaditi učništvo po poprejšnji privolitvi šolskih oblasti, stare prav-

če o priliki svoja pravila premene v označenem zmislu.«

Priloga. Vse nakladi današnje številke je priložen letak, vabilo na naročbo romana »Za svobodo in ljubezen«. Ta roman je veleznimiv, aktualen in opozarjamo vse ljubitelje dobrih romanov na to leno knjigo.

Akad. društvo »Slovenia« nanaša, da predava v sredo dne 18. t. m. g. revizor Štibler o zadružništvu na Slovenskem. Začetek ob 8. uri zvečer.

Mnogo dobre vina je dobiti letos še na Vipavskem po izredno nizki ceni. Cena je hl po 26 K do 28 K. Prav dobra vina je dobiti vzlasti v vasi Erzeli.

V Vinavi prično prihodnji mesec z zgradbo nove vojašnice za trdnjavo topničarstvo. Nova vojašnica bo stala nad milijon kron.

Nesreča. Težko se je ponesrečil 63 let stari posestnik iz Podželj pri Kamniku. Prišel je pod voz med kornje in dobil težke poškodbe na glavi.

Mrtvega so našli. Dne 14. t. m. so našli mrtvega 52 let starega Jakoba Laznika, posestnika in strojarkega pomočnika na Vrhniki. Okrog 5. ure popoldne so ga videli sosedje prihajati nekoliko pijanega domov: ker so bila pa hišna vrata zaprta vsled odsotnosti njegove žene, je šel v hlev, kjer so ga ob pol 8. uri zvečer našli mrtvega. Laznik je oče štirih že doraslih otrok. Zadnja leta je bil zelo udan pijači.

Samomor. Bivši portir Janez Spitaler iz Podkloštra je pisal te dni orožništvu, da bo izvršil samomor. Dne 11. t. m. si je res vzel življenje. Našli so ga s prestreleno glavo.

Požig. Te dni je izbruhnil ogenj v gospodarskem poslopiu Primoža Sieglja iz Homa pri Svincu na Koroskem. Požar je uničil celo poslopje s krmno in slamo vred. Zgorelo je tudi več gospodarskega orodja. Domači niso za ogenj prav nič vedeli in so jih morali zbuditi še le gasilci. Kakor se je dognalo, gre v tem slučaju za požig.

Požar. Pri posestniku vulgo Weide iz Dol je izbruhnil te dni požar, ki se je silno hitro razširil in uničil poslopje in več gospodarskega orodja, kakor tudi krmno. Skupna škoda znaša 10.000 kron, zavarovalnica pa samo 5000 kron. Vzrok požarja doslej še ni znan, vendar se sdi, da je zažgal neki otrok, ki se je igral z vžigalicami v bližini poslopja.

Težka izguba. Henrik Hockl, trgovec iz Blat na Koroskem se je peljal te dni iz Bellaka v Zgornjo Belo. Med vožnjo mu je nenadoma izginila denarnica, v kateri je imel 3200 do 4000 kron. Hockl je dobil denar iz Celovca kot izkupiček za razno blago. Doslej se še ni dognalo, ali gre tu za izgubo ali pa za tatvino.

135letni stari umrl. Kakor se iz Saraieva poroča, je umrl dne 14. t. m. v Zvorniku kmet Spazalović v starosti 135 let. Starček je bil do svoje smrti čil in krepak. Tako visoka starost je za sedanje čase pač nekaj izrednega.

Prileti ponarejevalci denaria. Budimpeška policija je te dni aretirala tri izvožake, ki so ponarejali goldinarje. Falzifikati so bili prav dobro napravljeni in se jih je spoznalo od pravih goldinarjev samo po slabem zvenku. Pri bišni preiskavi je policija dobila petdeset kositernih škatele z vazelino in več izgotovljenega, ponarejenega denaria. Ponarejeni denar je delo izvožake Stefana Mikovića, ki je sedaj že pod ključem.

Ljubljana.

Nekaj za razmišljanje. V Trstu prireja slovenska (pravzaprav jugoslovanska) mladina vsako leto velik Ciril - Metodski ples, ki prinese obema, slovenski in hrvatski družbi lepe tisočake. Ljubljancani se radi postavljajo, češ, Ljubljana je prestolnica slovenskega naroda in — zahajajo na prireditve »Flottenvereine«, ki so vedno prav dobro obiskane, četudi so vse prej kot slovenske, na to misel nihče ne pride, da bi se tudi v Ljubljani lahko priredil vsako leto velik Ciril - Metodski ples, ki bi moral — ravno tako kot v Trstu — stati na čelu vsem predpustnim prireditvam. Ako že moramo v predpustu plesati in veseliti se, naj ima vsaj od tega korist naša prekoristna šolska družba, ako imamo preveč denarja, dajmo ga vsaj v koristne namene. Ljubljana še ni narodno tako zaspala, da njeni prebivalci ne bi razumeli velikega pomena take prireditve, ampak iniciative ni od nikoder in nič se ni čuditi, ako so prireditve Flottenvereine tako dobro obiskane — saj nekateri slovenski listi delajo tako reklamo za to neslovensko društvo, kakor bi bila v njem rešitev slovenskega naroda. Vprašanje Ciril - Metodskih prireditev v Ljub-

ljani naj vzame v svoje roke — kot v Trstu — mladina in upamo, da je letošnja veselica sezona zadnja brez velike Ciril - Metodske prireditve! Lahko pa bi imeli tako prireditev v Ljubljani še letos — v polletni veselici sezoni.

Za smeh in kratek čas ozir. švabščina za predpust. Dobili smo sledečo prošnjo nekega slovenskega železničarja. Prinašamo jo ne zato, da bi zasmehovali osebo — ampak osmejen je v nji sistem. Prošnja nosi kolek za 2 vin. in se glasi: »Hoch: geherte Herr Ober Comißer Gehorsamst Gefertigte erlabt sich an seiner Hochgeborenen Ober Commissär gehorsamste bitte außzuschprechen für die Befähigungszeugen Wie lange zeit ich gefertigte in Görz war bei die Fahrd dienste das ich als nei Kesselwertär und Maschine Wertär die Prüfung ablegen konnte ich bin jetz bei die Süd Bahn und sind mir der Herr Heitzhaus Ceß gesagt das ich solte die Befähigungs zeugnis von Görz bekommen und dan last mir Prüfen als Wertär wegen eien Posten in Steinbrück als Heitzmeister mir möchte übersezen lassen, mir aber freud hinunter zu gehen weile ist meine Frau do unten zu haus und ist grund besizerin von ¼ grund Porzel, das wen ich Ersuche wie möglich frühe die zeugni zu schieken das ich frihe hinunter komme zu meine Frau ich bin jetz Verheiratet schon und das wen bin auch von Görz weggegangen weil hat sie nicht wollen nach Görz gehen das werden doch der Hochgeherter Herr Vorstand Entschuldigen und mir das zeugnis schiken ich bitte Recht schenn Hochgehertern Herrn ich bitte schicken Sie mir gleich wen das möglich ist Ihnen das ich die Stölle besetzen konte bitte schenn mit Hochachtungs Voll Hochgeherter Herrn Euer Hochwohlgeborenen ergebenster diener — N. N. — Na naslovni strani je opomba: Hier sind die Mark zu zurück senden für die Post und Ein Stempel um 30 h. für die Befähigungszeugnis drauf zu picken. lfd. Menda je dovolj. Res trd te boj za kruh in veliko pomizevanja je potreba onim, ki ga jedo. Ampak ta prošnja je dokaz za naše razmere. Bog ve, koliko podobnih stvari se valja pri raznih gospodih inšpektorjih. Bilo bi za »Nežo«, ko bi pri tej smešnosti ne bilo toliko žalostnega.

Nemške šole in naše. V soboto sem srečal učence šuliferanskih šole, ki so šli od zadelitve izpricval. Odlikovanci so nesli cesarjeve slike in knjižice, na katere zunanji strani je bilo videti frankfurtsko trobojnico. Nemci znajo torej izkoristiti vsako priliko, da utepajo otrokom veselje do svojega jezika, pri nas pa naj bodo prilike še tako lepe, se nikoli ne izkoristijo. Ali bi ne bilo primerno, da bi se i naši deci podaril n. pr. Braniborov koledarček, ki bi se ji gotovo prikupil. Ne bo dolgo, ko bomo praznovali petstoletnico zadnjega vojvode na Koroskem. Stavim, da nihče ne misli na to, da bi sestavil kako spominsko knjižico za šolsko decno ob tako redki priliki. Primerno bi bilo, če bi kdo spisal primerno izkaz za to svečanost. Ko smo praznovali 1893. spomin znage nad Turki pri Sisku, je odmevala cela dežela v hrupnem slavju. Še danes dobim na stotine slavnostnega spisa, ki je izšel za tisti čas. Ljubljanska mladina je imela slavje takrat, kakoršnega še ni bilo nikoli prej ne kasneje po tem. Slavje blizajoče se pestoletnice pa mislim, da bo šlo tako mirno in skrito mimo nas, kakor gredo vse take slavnosti našega naroda. Časa je še nekaj do tistih dni, ali se bo kdo pobrigal za to?

S ceste. Zadnje čase je zalezla slavna slovenska inteligenca v čisto predseptembarske čase. Tako se švabari po ulicah, da morajo človeka kar ušesa boleti. Ne razumemo n. pr. slovenskega gospodiča iz takozvane narodne rodbine ljubljanske, da hodi s človekom, ki nosi šuliferanski znak. Saj so ljudje lahko »fini« in »nobel« tudi brez šuliferanskih znakov. Če se bodo pa taka izzivanja še ponavljala, bomo pa posvetili za kulise takozvanih narodnih ljudi, da bodo javnost vsaj vedela, da ni vse zlato, kar se svetli.

Odskidanje snega in snazenje hodnikov. se opravlja po nekaterih mestnih ulicah zelo površno in ob enem narobe. Čestnemu nadzorniku Magistru in njegovim nadzornikom delavcev navedemo za danes samo to - le nerednosti: V Bohoričevi in Zalokarjevi ulici leži sneg na cesti v senci in čaka solnca, medtem ko so ga delavci ob levi strani, kjer sije čez dan solnce, že odpeljali. Kadar se ceste in ulice snazi, naj se posnaži temeljito cela ulica ali pa nič. Za »seme« snega noben gospodar ne potrebuje! Davkoplačevalci so pa vsi. Kar se dela, naj se v redu dela, ne na le na pol! — Hodniki niso vo-

nekod že zdaj osnaženi. Kar ves pesek in gramoz, ki se je čez zimo potresal po trotoarjih, leži še na njem, ne da bi ga delavci (pometači) zdaj že pometli doli. Tako je ob železn. hišah na Resljevi cesti, ob vojašnici 2. pešp. na jugovzhodni strani itd. Organi stavbenega urada na magistratu naj pa gredo včasih malo po mestu pogledat, kaj in kako opravljajo svojo službo ne le delavci, nego tudi nadzorniki. Torej malo več agilitnosti in brigantije, gospodje!

Pomanjkanje malih in srednjih stanovanj in zvišanje stanarine sta rubriki, ki sta v Ljubljani zdaj na dnevnem redu. Kam bo to dovedlo, e bo šlo tako naprej? Te razmere kriče že jasno in glasno po remeduri. Tega odiranja in te stanovanjske mizerije mora biti enkrat konec. V Ljubljani manjka toliko malih in srednjih stanovanj (z eno ali dvema sobama, da se morajo ljudje iz mesta seliti ali pa se pri najemščini — zadolžiti. Nižji in srednji stan ne moreta več prenašati tega davljenja. To kličejo prizadeti merodajnim krogom v opomin; Ljubljana je že dovolj razupita po svetu zaradi draginje in odiranja!

K. Ljubljanski obrtniki in naša inteligenca. V zadnjem desetletju so prišli na naše domače obrtnike in nižje sloje prebivalstva hudi udarci: pomanjkanje — zaslužka! Nastopila je kriza na vseh koncih in krajih, deloma vsled podražanja, deloma vsled preteklih vojn na Balkanu, in nastopivše denarne krize sploh. Ali — to bi se dalo še kaj opravičiti, toda, da se prezira domač obrtnik od naše boljše situirane inteligenca, ki si naroča n. pr. obleko v Gradcu in na Dunaju, in dajejo — zlasti naše dame — zaslužek dunajskim in graškim šiviljam, modistijam, ko imamo spretih in izšolanih domačih dovolj, to je čisto navaden — škandal! Pa tudi moški so taki: Črevlje jemljejo pri raznih tujih firmah, takozvane tovarniške izdelke, obleko in dr. pa pri čifutih, — tu se vse neha! Ali, ko bi se s tem denariem podpirala slovenska stvar, a se čifutska! Ali je potem čuda, da nas imajo Nemci za — tepce! Ali je pri nas že ves narodni ponos in samozavest — vrag vzlet?

Razmere na tukajšnji realki. Kakor smo že poročali, se je na tukajšnji realki godila prvo polletje velika svinjarija. Za posebne junake so se izkazali prof. Eccher, Eisenberg in Schwara. Kdor je pri prof. Eccherju padel, je zagotovo tudi pri Eisenbergu in nasprotno. Sta namreč dva dobra prijatelja. Tudi profesor Schwara ni nič boljši. V IV. a in b je padlo 28 Slovencev in 14 Nemcev. Tu se vidi, kakšna pravica je na realki.

Velika repatica ali konec sveta je imela v nedeljo v sl. gledališču pri zelo mnogobrojnem občinstvu zelo velik uspeh, kar se smeju tiče. Homerični smeh ni zasluha avtorja »repatic« pač pa gg. igralcev, ki je vsak svojo ulogo siljano dovršil. Gg. Danilo, Povhe in Skrbinek to so že stari tiči in je nepotrebno zgubljati besede in hvaliti. Pridužil se jim je na tako izborn način g. Juvan, da ga ni bilo poznati, če nisi imel gledališkega lista. Konec drugega dejanja je bil vrhunec. Istotako dobro so se podali v igri g. Šest, ki je moral igrati okstremit: nervozno klenutulo, nato mutca, povrhi pa še zaljubljenca, je vse dobro opravil; g. Peček je bil v svoji kratki ulogi čisto čeden; g. Drenovec bi bil s svojo dobro voljo in hvalevredno marljivost, če bi imel sistematično vajo in šolo, gotovo dober igralec. Zenske uloge so bile v rokah izkušnih mči g. Juvanove, ki je bila kaj energična žena, g. Giorgievčeve, ljubeznive hčerke, ki ji ugala moški, ki ima že kaj na vesti, gđc. Wintrove, posrečene slikarice in g. Bukškovne, histerične kuharice. Vse dobro izpeljano. Občinstvo zadovoljno.

»Merkurjev večer«. Slovensko trgovsko društvo »Merkur« priredi v četrtek 19. t. m. v gostilni člane gosp. Mraka, Rimska cesta »Merkurjev večer«. Gg. člane in prijatelje društva vabimo k množestvu udeležbi.

Ples »Glasbene Matice«. Venček »Glasbene Matice« je vsako leto ena najprijetnejših predpustnih prireditev. Med pevci je doma veselje — naravno je, da je tudi njih ples vesel. V soboto zveč. so plesalci napolnili veliko dvorano »Nar. doma« in kmalu se je razvnel vesel ples, ki je trajal do 4. zjutraj. Društveni orkester je pridno igral. Na plesu smo videli vse naše znanke Matičarje, med njimi g. vodjo Hubada, svetnika Mohoriča in druge. Kdor je bil v soboto med Matičarji, se je fibrosno zabaval.

Flosarij so plesali v soboto v »Unionu«. Pravilo, da ni bilo tako polno kakor zadnjič.

Veliko zanimanje vlada za tih, veliki ples narodnega delavstva, ki se vrši v soboto 21. t. m. v Nar. domu v Ljubljani. Bo pa ta ples res nekaj velikega, lepega, zabavnega, kakor ga še ni bilo v Ljubljani.

Domači ples v hotelu Lloyd. Med domačimi raznimi plesi letošnjega predpusta je bil Lloydov gotovo najboljši obiskani. Prišli so meščani iz sosednjih ulic in mnogo drugih gostov. Vsi prostori so bili nabiti polni. Ob godbi veselih godcev so se pari sukali do jutra. G. Tanze je gostom postregel z dobro kuhinjo in izbornim pijačo.

Brez domovine, krasna gimnija ljudska drama v 6 dejanjih, po slavni romanu Hektorja Malota, ki se predvaja danes v torek v kinematografu »Ideal«, je iz vrste avtorskih filmov tvrdke »Pathe«. Dejanje je jako gimnija in slika moister-sko izvedena. Roman »Brez domovine« spada med najboljša literarna dela in film je presrečna uprizoritev pristne poezije. Poleg tega predvaja se še velezabavna veseligrava v dveh delih »Čegava je žena« z Moricem Princem v glavni uloži. Te predstave trajajo dve uri in se pričenjajo vsaki dan ob 3., 5., 7. in 9. Za 10 vinarjev zvišane cene.

Trst.

Akad. društvu »Balkan« v Trstu sta darovala potom g. Matka Gradišar za svetoivansko ljudsko knjižnico Nar. dom pri sv. Ivanu 30 K in g. Pavel Tomazič, trg. v Trstu 20 K. V isti namen je daroval g. dr. Perničič 1 K. Imenovanim iskrena hvala!

Poslovenjenje uradnega lista. Slovenski poslanec Fon v Gorici je sprožil zahtevo, da naj bi bil pisan uradni list »Osservatore triestino«, ki izhaja v Trstu, poleg italijanskega tudi v slovenskem jeziku. To je dalo »Piccolo« povod, da se že več dni sem prav strahovito jezi in opozarja na predrznost Slovencev, ki po njegovem mnenju nima mej in ki hoče vpeljati slavizacijo vsepovsod — tudi pri uradnem listu. Prosimo »Osservatore triestino«, ki je začel izhajati leta 1784, ki torej izhaja že 130 let v italijanskem jeziku, ta »Osservatore triestino« pa naj bi naskrat postal sramota za italijanski narod, s tem seveda, da bi bil pisan tudi v slovenskem jeziku! To Italijani, posebno pa »Piccolo«, nikakor ne gre v glavo. To bi pomenilo velikansko katastrofo in morda celo konec sveta. »Piccolo« pravi med drugim tudi sledeče: Gotovo je, da se bo kdo znašel, ki bo pripoznal upravičenost po slaviziranju tega lista (»Osservatore triestino«). Torej, zakaj pa se tedaj ne prične s slaviziranjem uradnega glasila slovenske kranjske »Lalbacher Zeitung«, ki se tiska že okoli 140 let samo v nemškem jeziku? Mj moramo pri tej priliki vprašati, kako je to mogoče, da se kaj takega dogaja v slovenski Ljubljani? Iz zgornjih »Piccolovih« vrst je razvidno, da Italijani malomarnost Slovencev na Kranjskem izrabljajo v boju proti nam tržaškim Slovincem. S tem, da nam pokažejo, kaj vse si dajo Slovenci na Kranjskem dopasti, hočejo nam tržaškim Slovincem zamajati usta. Sramota za belo Ljubljano in celo Kranjsko, da v Ljubljani ne izhaja slovenski, ampak nemški uradni list. Italijani si takih bre od strani vlade dovoljujejo, zato imajo italijanski uradni list. Z nami Slovenci je seveda vse drugače. Kako dolgo se bomo še dali klofutati in zasramovati?

Veliki ples tržaškega narodnega delavstva. Letos se vrši VIII. veliki ples N. D. O. in sicer na pustni torek, dne 24. februarja v veliki dvorani »Narodnega doma« v Trstu. Po četvrtki se pleše »Slovani«. Ples vodi profesor Umek. Igra godba N. D. O. Srečkanje na krasne dobrote. Prvi dobiček zlata ura. Začetek ob 7. zvečer, konec ob petelinovem petju. — Za ta ples je vladalo vsako leto veliko zanimanje — saj gre njegov dobiček vendar v korist zatiranemu slovenskemu delavstvu.

Pevski zbor »Zveze jugoslov. pekovskih pomočnikov«. Dosedaj se priglašivšim pevcem in onim, ki se mislijo še priglasiti, se naznanja, da se prične pevske vaje v torek, dne 17. februarja ob 3 popoldne v društvenih prostorih v ulici sv. Frančiška št. 2.

Kako bo od zdaj naprej v »Tržaškem tehničnem zavodu? Tako se

povprašuje marsikateri delavec. Pichlerja ni več med živimi — ali se bo z njegovo tragično smrtjo življenje delavcev v tej tovarni kaj izpremenilo na boljše? To je vprašanje, na katero ni mogoče takoj odgovoriti. Vsekakor pa lahko rečemo, da bodo od zdaj naprej razni inženirji in ravnatelji nekoliko previdnejše postopali z delavstvom. Sicer pa bo izkoriščevalni sistem, ki delavcem onemogočuje človeško življenje, še nadalje trajal. Izginil je tikan Pichler, toliko šikaniranja, kakor pod Pichlerjem. Seveda ne bo več, če na njegovo mesto ne pride kak drug tiran, toda neznanost zistne ostane. Plače se s smrtjo Pichlerjevo ne bodo povešale, umnik se tudi ne bo skrajšal, akcijonarji, oziroma lastniki »Trž. tehn. zavoda« bodo še vedno pohitili svoje žepce, z gromnimi dobički, ki jih ustvarja delavstvo s svojimi krvavimi rokami. Tako je delavsko življenje. Ni čuda potem, da tuintam pride do krvavih izbruhov. Taki izbruhi pa nimajo zaznamovati trajnega in temeljitga preobrata, ker so le redki taki delavci, ki bi se dali žrtvovati. Velike in trajne uspehe se edino le atkrat lahko doseže, če vsi zatiranci složno nastopajo za uresničitev delavskih zahtev. Posameznik nič ne pomeni, potrebno je, da se delavci otresejo nesloge in brezbriznosti in da skupno udarijo. Kakor so kapitalisti neizprosnji in jekleni v boju proti delavstvu, tako naj bi delavstvo nastopalo proti kapitalizmu. Za preobrat v človeški družbi, ki naj bi omogočil vsakemu enake pravice, je treba velikanskega dela, bojev, žrtv, in to delo je odvisno od volje zatirancev, ker tisti, ki se ne čutijo zatirane, ne bodo nikoli delovali na to, da bi se uveljavila socialna pravičnost, kajti le ti se prav dobro počutijo v današnjih razmerah. V organizacijo, v boj proti strohnelemu zistemu? — Delavec.

Streljal vse vprek. Nekdo se je bil zaljubil v kuharico gostilnice »Pri mali papigi« v ulici Giuse Carducci, št. 40. Toda kuharica ni marala za ljubezen že priletne kavalirja, zato je bila vedno kratkobesedna z njim. V petek je odšel zaljubljenec v imenovano krčmo, a ona ga je sprejela neprijazno, kar pa je moža tako užalostilo in razjezilo, da je potegnil samokres in oddal dva strela na ljubico. Ona je zbežala. Prihitiel je gospodar, a tudi nani je streljal. In potem celo na goste in naposled na sebe. Ali k sreči ni zadel ne ljubice kuharice, ne gostilničarja, ne gostov in niti samega sebe ni ranih. Prihitiela sta stražnika ter ga odpeljala proti policiji. Med potjo je potegnil zaljubljenec iz žepa steklenico, iz katere je začel piti. V steklenici pa je bila kisova kislina. Vzela sta mu steklenico in ga odpeljala pred komisarija. Zaljubljenec je povedal, da se imenuje Settimo Cecoli, star 38 let, regnikolo iz Montegrimana, vrtnar, stanujoč v ulici Romagna 24. Izjavil je jokaje, da je storil vse to zaradi nesrečne ljubezni. — Odpeljali so ga v zapor.

O morilcu inženirja Pichlerja, ni ne duha ne sluha. Čeprav se trudi policija na vso moč, se ji še ni posrečilo do danes (nedelja) prijeti morilca Zanierja. Policija sumi, da je skrit morilec kje tu v mestu, vsled tega so policijski agentje vedno na nogah. — Na stanovanju Zanierja je zaplenila policija več anarhističnih knjig in spisov ter več v Avstriji prepovedanih listov. Iz vsega tega sklepa policija, da je bil Zanier v zvezi z raznimi anarhističnimi tovariši, ki ga morda sedaj skrivajo. To je seveda mnenje policije.

Življenja in smrti. Pretekli teden se je rodilo v Trstu 158 otrok, umrlo pa je 127 ljudi. Porok pa je bilo samo 11.

Na oni svet je hotel iti neki Marij Girardi, star komaj 22 let in stanujoč v ulici Sette Fontane 3. V soboto je prišel v gostilno »Diana« v ulici Sv. Ivana, kjer je izpil stekleničico fenikalne kisline. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer so mu izprali želodec. Poskus umreti se mu ni posrečil.

Ples otrok bodo priredili na pustni ponedeljek naši »kulturni« sosedje Lahi. O otroškem plesu naših otrok, hvala Bogu, ni slišati ničesar.

Sokolski ples se je vršil v soboto pri Sv. Jakobu v »Del. kons. društvu«. Odbor je bil poskrbel, da je bila dvorana lepo opremljena in olupšana s smrečjem in drugim zelenjem. Prireditelj je uspela tudi v gnetnem oziru prav dobro. Škoda je, da se nekateri plesalci nikakor ne morejo odvaditi govoriti laški. Morda bo še kaj boljše.

Učiteljsko društvo za Trst in okolice je imelo v nedeljo izreden občni zbor, ki se je precej zavlekel; volitev novega odbora se bo vršila šele v nedeljo teden.

Razmere na železnici. Od slovenskega delavca smo prejeli: Bil sem v službi na železnici kot skladišni težak do novembra meseca preteč. leta. Dali so me proč, kakor nekaj drugih, dasi sem poročen in imam družino. Vrgli so me na cesto brez usmiljenja. Rad bi vedel, kakšno je srce g. inšpektorja. Sedaj sem že dva in pol meseca brez dela. Ko so nas odslovili od dela, se nam je reklo: ko bo zopet več dela, vas bomo nazaj vzeli, pridite vprašat vsak teden, enkrat bo že kaj. Res sem hodil izpraševat — pa se mi je vselej reklo: pridite malo pozneje... Ta mesec sem bil zopet tam. Ko stopim v pisarno, pozdravim v svoji slabi nemščini g. inšpektorja... Čakam in čakam odgovora — nazadnje pa mi reče gospod: schauen Sie, dass Sie hinauskommen. S sklenjenimi rokami sem prosil — vse zaman. Znano pa mi je, da sta bila med tem v službo vzeta dva Nemca. Tako se za druge dobi kruh — za Slovence pa ne. Slišal sem, da bo knalu prostestni shod — je že skrajni čas.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

TISKARSKI POMOČNIKI PROTI SVOJIM VODITELJEM.

Dunaj, 16. februarja. V soboto so se, kakor je znano dokončala pogajanja med zastopniki tiskarskih pomočnikov in principali; in delo se je imelo začeti že jutri.

Nocoj se je pa vršil na Dunaju shod izprtih tiskarskih pomočnikov, na katerem je prišlo do burnih prizorov. Voditelji tiskarjev niso bili pripuščeni k besedi. Mnogočita je demonstrirala proti svojim voditeljem. Vpi-la je: »Proč z izdajalci!« Nikdo ni mogel govoriti. Zborovanje traja v tem času še vedno. Bati se je, da občni zbor ne potrdi kompromisa in da se delo jutri še ne bo začelo. Ogorčeno in razdraženo delavstvo zahteva, da se štrajka še naprej in da se štrajku pridruži tudi tiskarji dnevnih listov.

SRBSKO GLEDALIŠČE V SKOP-LJU — POGORELO.

Skoplje, 16. februarja. Novo otvorenje srbsko gledališče v Skop-lju je večeraj popolnoma pogorelo. Človeških žrtv ni bilo. Požarna bramba je bila brez moči.

WIED POJDE TUDI NA ANGLEŠKO.

London, 16. februarja. Reuter poroča, da pojde princ Wied tudi v London k kraljini in se bo posvetoval s Ed. Greyem o albanskem položaju.

TURČIJA IN GRŠKA.

Carigrad, 16. februarja. Veliki vezir je obiskal grškega poslanika; zatrjuje se pa, da ni bilo govora o Egejskih otokih. Turčija ni voljna začeti z direktnimi pogajanjimi z Grško.

ZAKAJ NI BIL BOBRINSKI ARE-TIRAN.

Petrograd, 16. februarja. Listi pišejo, da je ogrsko justično minist-rstvo dobilo poziv avstrijskih obla-sti za aretacijo Bobrinskega šele po-tem, ko je bil Bobrinski že za mejo.

NA KANARSKIH OTOKIH.

Pariz, 16. februarja. »Temps«: Pristanišče Las Palma bo spre-mnjeno v vojno pristanišče, čemur se pripisuje velika važnost.

Mali oglasi.

Beseda s vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaš-tilnih popusta in se plačujejo vnaprej; zu-gnanji tiskarstvi v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Star klavir se ceno proda na Poljanski cesti št. 36. 1591-3

Proda se stroj (cirkularca), na kateri se dela več stvari. Trnovska ulica 25. 1600-1.

KORESPONDENCA.

Gospod želi korespondence z živahno gospico, resne ponudbe če mogoče s liko pod šifro »Triglav«, pošto ležeče Ljubljana. 1601-1.

Za sodosimarska in plesarska dela se slavnemu občinstvu priporoča Fran Keber, Trst, ul. Chiozza 59.

Carlo Marcuzzi

Trst, via S. Lazzaro 12.

Delavnica kirurških instrumentov, ortope-dičnih aparatov, prs, umetnih rok in nog, trebušnih, sportnih in bolniških pasov za popek, suspensorjev, mesečnih podvez za dame in vse bolniške potrebščine.

Dva hlapca

trezna, pošena in zanesljiva za razvažanje piva za Ljubljano in okolico. Ako so ože-njeni, žene poseben zastavek, sprejme takoj ali marca ANTON MAVER, Sp. Siska št. 26.

Žganjarna F. Pečenko

se je zopet odprla

v ulici Scala Belvedere št. 1

(prihod iz ulice Miramar).

Priporoča se svojim starim obisko-valcem in obenem cenj. občinstvu.

Prenočišče. - Gostilna. - Buffet.

TRST Hinko Kosič TRST

ulica Carradori 15 (vogal Geppa)

se priporoča cenjenim tržaškim gostom in v Trst prihajajočim potnikom.

„Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo

se priporoča slavnim posojilnicam, hranilnicam in drugim denarnim in gospodarskim zavodom za naročila v tisk

letnih računskih zaključkov

in vseh drugih tiskovin. — Delo izvrši priznano solidno, natančno in po najnižjih cenah.

Konfekcija

: za moške, ženske in otroke :

v veliki izbiri po zanesljivih in stalnih cenah v podružni trgovini

tvrdke R. MIKLAUC

„Pri Škofu“

Ljubljana — Pred Škofijo št. 3. — Medena ulica.

: Fcseten oddetek v prvem nadstropju. :

Cenik na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

Radi prešle sezije

se razprodaja vsa zimska in jesen-ska konfekcija pod polovično ceno; zlasti klobuki in čepice po zelo zni-žanih cenah.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5-6.

Telephon 132.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraz-novrstnejših kombinacijah pod ta-ko ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovan-je na doživetje in smrti z manjšimi mi se vplačili.

Rezervni fond K 58.461.432.50. — Izplačane edskodnice in aplikacije K 123.267.665.77.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Vsa pojasnila daje čigar pisarne so v lastni bančni hiši

Generalno zastopstvo v Ljubljani

Po velikosti druge vzajemna zavarovalnica naše države z vsakozelo slovensko-narodno upravo.

Gospodski ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim ško-dam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in na-hvalantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvi-ni pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospek-t.